

H4A ל GIMEL JA 7 DALET (kirjaimet)

(päivitelty 20.12.2023)

H4 HEPREA KIELIOPPI <https://gen.fi/h4.html>

H4A KIRJAIMET <https://gen.fi/h4a.html>

H4A ל gimel ja 7 dalet (kirjaimet)

<https://gen.fi/h4a-03-gimel.html>

SISÄLLYSLUETTELO

0. Dokumentteja
1. ל gimel
2. Vokaalimerkit
3. Alef–bet–gimel-tavuja (30)
4. Alef–bet–gimel-sanoja (13)
5. 7 dalet
6. O- ja u-vokaalit
7. Alef–bet–gimel–dalet-tavuja (24)
8. Alef–bet–gimel–dalet-sanoja (6)
9. Sanakokeen sanat (6)

0. DOKUMENTTEJA

H Heprea, sivukartta

<https://gen.fi/h-sivukartta.html>

Klein, Ernest: A Comprehensive Etymological Dictionary
of the Hebrew Language. Macmillan 1987 (Klein)

https://www.sefaria.org/Klein_Dictionary?lang=bi

Liljeqvist, Matti: Vanhan testamentin heprean ja aramean sanakirja.
Finn Lectura 2010 (MLH)

Mesila-sivusto (TV7)

<https://www.tv7.fi/mesila/>

Milon Even-Shoshan. Vol. 1–6. Hamilon Hechadash 2003 (EShM)

1. ל GIMEL

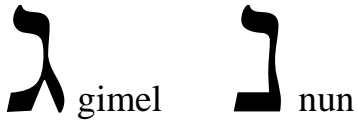
- sekä gematrinen että paikkalukuarvo 3

גִּימֵל גִּימָל

gimel fem. PBH gimel-kirjain "kameli: perille asti viejä",

egyptiläisenä hieroglyfimerkkinä "sauvalinko"

H6K 3 Gimel (Kristus kirjaimissa)
<https://gen.fi/h6k-03-gimel.html>

2. VOKAALIMERKIT

H4A Vokaalikartta
<https://gen.fi/h4a-vokaalikartta.html>

 a/o kamats "suljettava"

- yleensä (pitkä) a
- suljetussa painottomassa tavussa (lyhyt) o
- a-vokaalina lausuttaessa aina pitkä, o-vokaalina aina lyhyt

 a patach "avaaja"

- aina lyhyt

 a chataf patach "patachin sieppaus"

- ^a katkovokaali eli hyvin lyhyt

 e tseirei aram. "erilleen repiminen"
 • yleensä pitkä

 e segol aram. "viinirypäleterttu"
 • ε avoin e; yleensä lyhyt

 e chataf segol "segolin sieppaus"
 • ε katkovokaali eli hyvin lyhyt avoin e

 e/- sh^eva "turha"
 • klassisesti tavun alussa e, muutoin yleensä mykkä
 • nykyhepreassa usein myös tavun alussa mykkä
 • ^e väritön katkovokaali

 i chirik "hampaiden kirskuminen, narskuminen"
 • yleensä lyhyt

 O cholam "vahva, ehyt, täysi"

- yleensä pitkä

 O chataf kamats "kamatsin sieppaus"
• ^ä katkovokaali eli hyvin lyhyt

 U kibuts "kokoaminen"
• yleensä lyhyt

3. ALEF–BET–GIMEL-TAVUJA (30)

(6)

ga

 1

i

 2

giv

 3

be

gi

ag

(6)

ga

ve

ge

גֵּי 10

beg

גֵּי 11

gi

אֵיב 12

iv

(6)

גַּב 13

gab

אֵי 14

e

ga

ג 15

bav

בב 16

a

א 17

be

ב 18

(6)

ig

אג 19

ג 20

gi

ג 21

ga

גיב 22

bib

בי 23

vi

ביג 24

eg

(6)

גיג 25

ge

ba 26

be 27

a 28

gev 29

e 30

4. ALEF–BET–GIMEL-SANOJA (12)

(6)

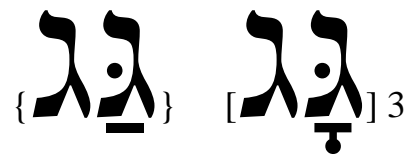

i mask. & neg. (40x)

- 1. mask. (36x) saari, ranta
- 2. mask. (3x) sakaali
- 3. neg. (1x) ei, ilman

av mask. (1090x) isä, esi-isä

gag mask. (30x) katto

[גָּ] vain BH

{גֵּ} vain NH

• גגג

gagag olla kattona

• sisarj. גוג

gug olla muiden (kansojen) yläpuolella > Gog, Magog "kattokansat"

gav mask. (12x) selkä

• גבב

gavav taipua ylöspäin

כֵּן 5

be prep. (15731x)

- 1. -ssa
- 2. aikana
- 3. kautta, välityksellä

• בנה

bana rakentaa sisätila

עֵב 6

ev mask. (2x) oras, verso, kukinta

(6)

גֵּא 7

ge adj. (1x) ylpeä

אֶגֶג 8

Agag henk. mask. (8x) Agag

- Amalekin kuningas,
jonka hengen Saul säästi vastoin Jumalan käskyä

גב 9

gev mask. (5x) lammikko, vesikuoppa, vesisäiliö

אבא 10

aba mask. PBHL (aram.) isä

גבא 11

geve mask. (2x) lammikko, allas, vesisäiliö

בא 12

ba tuleva (mask.), hän (mask.) tuli

בוא

bo tulla

5. 7 DALET

- sekä gematrinen että paikkalukuarvo 4

דלת דל"ת

fem. (pausa) PBH dalet-kirjain "ovi"

- pausamuoto on sanan pitkä painollinen kunnioittava muoto, jonka lausumisen jälkeen tulee pitää tauko ja ajatella sanan

messiaanista merkitystä eli Jeesusta!

דָּלֶת דְּלֵת

delet fem. (a-segol.) (87x) ovi

ד d

ד d

- dh, d, hankaava eli frikatiivinen soinnillinen dentaali (ð), engl. this

H6K 4 Dalet (Kristus kirjaimissa)
<https://gen.fi/h6k-04-dalet.html>

6. O- JA U-VOKAALIT

וּ O cholam "vahva, ehyt, täysi, terve, kokonainen"

- yleensä pitkä

וּ O cholam male "täyteen kirjoitettu cholam"

- cholam-piste, jonka alla on vav-kirjain
- lähes aina pitkä

vo (vav + cholam)

- piste "liekin" päällä

o (cholam male)

- piste "varren" päällä

u kibuts "kokoaminen"

- yleensä lyhyt

u shuruk "viheltäminen"

- vav-kirjain, jonka vasemmalle puolella piste
- lähes aina pitkä

dod mask. rakas; setä, eno

doda fem. täti

David henk. mask. "vastaan/syliin ottava/otettu, rakas, kulta, armas, sylissä keinutteleva/keinuteltu"

7. ALEF–BET–GIMEL–DALET-TAVUJA (24)

(6)

do	 1
bo	 2
vo	 3
go	 4
o	 5
di	 6

(6)

dav

דָּבַד 7

dog

דָּג 8

eg

אֵג 9

da

דָּא 10

bed

בֵּד 11

אֵיד 12

id

(6)

אֵי 13

u

בֵּי 14

bu

בֵּי 15

vu

גֵּי 16

gu

דֵּי 17

du

דב 18

duv

(6)

בג 19

bug

אב 20

uv

אב 21

ob

בג 22

vog

dig

דיג 23

ig

איג 24

8. ALEF–BET–GIMEL–DALET-SANOJA (6)

ed mask. (2x) höyry [BH sumu (?)]

אד

béged mask. (i-segol.) (217x) vaate; petos "totuuden peittäminen"

- segolaatti on nomini, jolla on yksitavuinen taivutusvartalo

esim. bigd- + suff.

בִּגְדִי

bigdi yks. + suff. yks. 1. c. minun vaatteeni

- useimmissa segolaateissa on sanakirjamuodossa penultimapaino eli paino on toiseksi viimeisellä tavulla

בִּגְדִי

דָּג

dag mask. (15x) kala "nopeasti lisääntyvä"

• דָּגָה

daga lisääntyä nopeasti

דּוֹב

dov mask. [& fem.] (12x)

- 1. karhu "pehmeästi liikkuva"
- 2. henk. mask. Dov "karhu"

• דּוֹבָב

davav liikkua pehmeästi

דּוּבִי

dúbi (deminut.)

- 1. henk. mask. (Dov deminut.) Dubi
- 2. (lasten kieltä) nalle "pikkukarhu"

אָבֵד

avad v. (185x) kadota, hävitä, tuhoutua

אָבֵדוֹן

avadon

- 1. mask. (5x) tuonela, kadotus

- 2. henk. mask. Abaddon "tuhoaja" (Ilm09_11)

9. SANAKOKEEN SANAT (6)

גַּגּ גֶּגֶגְ

gag mask. (30x) katto

גַּבּ

gav mask. (12x) selkä "ylöspäin taipuva"

אֵד

ed mask. (2x) höyry [BH sumu (?)]

בֶּגֶד

béged mask. (i-segol.) (217x) vaate; petos "totuuden peittäminen"

דָּג

dag mask. (15x) kala "nopeasti lisääntyvä"

דב

dov mask. [& fem.] (12x) karhu "pehmeästi liikkuva"